

Відокремлений структурний підрозділ «Дніпровський фаховий коледж інженерії та педагогіки Державного вищого навчального закладу «Український державний хіміко-технологічний університет»	СИЛАБУС навчальної дисципліни Транспортна трасологія
	Галузь знань: 27 «Транспорт» Спеціальність: 275 «Транспортні технології» (на автомобільному транспорті) Освітньо-професійної програма: Транспортні технології на автомобільному транспорті Ступінь (рівень) освіти: перший (бакалаврський) Дні занять та консультацій: згідно з розкладом Рік навчання: 2-й Семестр: IV-й Кількість кредитів: 3,0
	Викладач: Сакно Ольга Петрівна, к.т.н., доцент, викладач циклової комісії автомобілів та транспортних технологій Електронна пошта: olhasakno@college.udhtu.edu.ua Сайт викладача: https://cutt.ly/IPIxM9B

Силабус складено на основі робочої програми навчальної дисципліни, обговорено та схвалено на засіданні циклової комісії автомобілів та транспортних технологій

Протокол від «___» _____ 20_ року № ___

Голова циклової комісії _____ Коваленко А.П.
(підпис)

«___» _____ 20_ року

Голова робочої групи
(гарант освітньої програми)

_____ (підпис)

«___» _____ 20_ року

1 ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Мета - є надання студентам ґрунтовних знань та закономірності розвитку перевізних процесів на автомобільному транспорті при перевезенні вантажів та пасажирів; надати студентам уявлення про проведення експертизи транспортного засобу.

Завдання навчальної дисципліни

1. Ознайомлення студентів з методикою викладання курсу в умовах вищих навчальних закладів, забезпечення послідовності викладення програмного матеріалу, взаємної обумовленості окремих тем та питань програми.

2. Підготовка до діяльності, пов'язаної з організацією транспортних процесів при перевезенні вантажів.

3. Підготовка до проведення досліджень та вивчення вимог міжнародного та національного законодавства, що регламентує процеси проведення експертизи транспортного засобу.

4. Набуття навичок аналізу причин виникнення та розробки заходів з попередження аварійних ситуацій при перевезенні вантажів.

Предметом навчальної дисципліни є адміністративно-правові, кримінально-процесуальні, контрольно-перевірочні та інші норми, які регламентують діяльність експертів-трасологів.

Пререквізити: дисципліни «Економіка автомобільного транспорту», «Планування та організація діяльності підприємства», «Транспортні засоби».

Постреквізити: Знання, отримані при вивченні дисципліни можуть бути використані при написанні бакалаврської кваліфікаційної роботи, а також знання з дисципліни «Комерційна робота на транспорті», «Система управління охороною праці».

Методи навчання: словесні (пояснення, бесіда, лекція), наочні, практичні (практичні роботи).

Форми та методи оцінювання: усний, письмовий, методи самоконтролю та самооцінки, підсумковий контроль

Компетентності та програмні результати навчання відповідно до освітньо-професійної програми

Е	Програмні компетентності
Інтегральна компетентність (ІК)	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми у галузі транспорту з використанням теорій та методів сучасної транспортної науки на основі системного підходу та з врахуванням комплексності та невизначеності умов функціонування транспортних систем.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 09. Навики здійснення безпечної діяльності.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)	СК-1. Здатність аналізувати та прогнозувати параметри і показники функціонування транспортних систем та технологій з урахуванням впливу зовнішнього середовища. СК-9. Здатність оцінювати експлуатаційні, техніко-економічні, технологічні, правові, соціальні, та екологічні складові організації перевезень.

	СК-13. Здатність оцінювати плани та пропозиції щодо організації та технології перевезень, складені іншими суб'єктами, та вносити необхідні зміни виходячи з техніко-експлуатаційних параметрів та принципів функціонування об'єктів та пристроїв транспортної інфраструктури, транспортних засобів (засобів автомобільного транспорту). СК-16. Здатність врахувати людський фактор в транспортних технологіях
Е	Програмні результати навчання
Програмні результати навчання (РН)	РН-2. Критично оцінювати наукові цінності і досягнення суспільства у розвитку транспортних технологій. РН-3. Давати відповіді, пояснювати, розуміти пояснення, дискутувати, звітувати державною мовою на достатньому для професійної діяльності рівні. РН-21. Впроваджувати методи організації безпечної транспортної діяльності.

Заплановані результати навчання.

В результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:

- поняття судової експертизи, її види та значення;
- призначення та проведення судових експертиз;
- нормативно-правові акти які регламентують діяльність судових експертів;
- характеристики слідів транспортних засобів;
- встановлення транспортного засобу по слідам на місці ДТП.

вміти:

- тлумачити положення статей та чинне законодавство про судову експертизу в Україні;
- визначити повноваження щодо застосування на практиці законодавства України;
- охарактеризувати сутність діяльності експертів-трасологів та шляхи удосконалення їх роботи.

2 ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Лекції (Л): 33 годин

Практичні заняття (ПР): 12 годин

Самостійна робота (СР): 45 годин

3 СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№	Тема	Зміст теми	Завдання/ Форми контролю
II курс, IV семестр			
1	Тема 1. Судова експертиза. Закон України «Про судову експертизу»	Вступ. Закон України «Про судову експертизу», його завдання. Умови проведення експертизи. Поняття судової експертизи, її види та значення. Закон України «Про судову експертизу». Судова експертиза: види, значення, основні положення. Робота органів дізнання, досудового та судового слідства.	Закон України «Про судову експертизу» та інші законодавчі акти. Презентації, індивідуальні та групові завдання, обговорення презентації, ситуаційні, проблемні завдання
2	Тема 2. Призначення та проведення судових експертиз Практична робота №1. Призначення та проведення судових експертиз	Особливості призначення судової експертизи. Призначення судових експертиз та експертних досліджень судовим експертам, їх обов'язки, права та відповідальність, організація проведення експертиз.	Тема. Принципи судово-експертної діяльності Тема. Реєстр атестованих судових експертів, ведення якого покладається на Міністерство юстиції України Тема. Види судових експертиз Презентації, обговорення презентації.
3	Тема 3. Поняття слідів злочину та їх властивостей. Сліди злочину, як джерела криміналістичної інформації	Поняття слідів злочину у криміналістиці, їх класифікація. Поняття слідів у трасології та їх класифікація. Механізм слідотворення. Інформація, що використовується при розслідуванні, судовому розгляді кримінальних справ, виконанні покарань і в профілактичній діяльності. Види інформації	Тема. Матеріальні сліди злочину Тема. Трасологія, як підмножина криміналістичного слідознавства Презентації, індивідуальні та групові завдання, обговорення презентації, ситуаційні, проблемні завдання
4	Тема 4. Характеристика джерел криміналістичної інформації. Класифікація слідів злочину в криміналістиці Практична робота №2. Поняття слідів злочину та їх властивостей. Сліди	Джерела криміналістичної інформації та їх класифікація. Поняття слідів злочину у криміналістиці, їх класифікація. Сліди злочину як джерела криміналістичної інформації	Тема. Кримінальне слідознавство Тема. Предмети обстановки місця події Тема. Предмети, залишені злочинцем, учасниками на місці події. Презентації, обговорення тем.

№	Тема	Зміст теми	Завдання/ Форми контролю
	злочину, як джерела криміналістичної інформації.		
5	Тема 5. Експертиза слідів транспортних засобів Практична робота №3. Методика проведення експертизи й оформлення матеріалів.	Предмет і об'єкти експертизи слідів транспортних засобів, питання, що вирішуються криміналістичною експертизою транспортних засобів. Експертиза слідів коліс, методика проведення експертизи й оформлення матеріалів	Тема. Поняття трасологічної експертизи Тема. Основні завдання трасологічної експертизи Тема. Види транспортної експертизи Презентації, обговорення презентації, ситуаційні, проблемні завдання.
6	Тема 6. Методика проведення експертизи й оформлення матеріалів	Ідентифікація транспортних засобів по окремим деталям і частинам. Експертиза осколків розсіювачів фар і показчиків поворотів. Методика проведення експертизи й оформлення матеріалів	Тема. Установи, які проводять дослідження Тема. Оформлення матеріалів проведеної психофізіологічної експертизи із застосуванням поліграфа Презентації, індивідуальні та групові завдання, обговорення презентації, ситуаційні, проблемні завдання
7	Тема 7. Організація проведення слідства щодо встановлення та ототожнення транспортного засобу за слідами на місці ДТП	Прийоми встановлення та ототожнення транспортного засобу за слідами на місці ДТП. Прийоми одержання інформації для визначення напрямку руху транспортних засобів по їх слідам на місці ДТП. Прийоми одержання інформації щодо водія і потерпілого за слідами транспортного засобу залишених на місці ДТП. Прийоми і засоби одержання інформації для розшуку і ототожнення машин і механізмів виробничого та побутового призначення за їх слідами на місці події	Тема. Тактика використання спеціальних знань у кримінальному судочинстві. Призначення і проведення судових експертиз Тема. Процесуальні та організаційні питання підготовки та призначення експертиз Тема. Експертиза умов ДТП Тема. Особливості проведення транспортно-трасологічних експертиз у випадку, коли транспортні засоби, що

№	Тема	Зміст теми	Завдання/ Форми контролю
			досліджуються, знаходяться у різних місцях ККР
			Залік

4 РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Базові:

1. Туренко А.М., Клименко В.І., Сараєв О.В., Данець С.В. Автотехнічна експертиза. Дослідження обставин ДТП : підручник для вищих навчальних закладів. Харків : ХНАДУ, 2013. 320 с.
2. Кашканов В.А., Ребедайло В.М., Кашканов А.А. Інтелектуальна технологія ідентифікації коефіцієнта зчеплення при автотехнічній експертизі ДТП : монографія. Вінниця : ВНТУ, 2011. 128 с.
3. Гаврилов Е.В., Дмитриченко М.Ф., Частка В.К. та ін. Системологія на транспорті: Підручник: У 5 кн./ За заг. ред. М.Ф.Дмитриченка. К. : Знання України, 2005. 452 с.
4. Шевцов С.О., Дубонос К.В. Дорожньо-транспортні події. Критерії оцінки дій водія. Харків : Факт, 2003. 176 с.
5. Шевцов С.О., Дубонос К.В. Розслідування обставин дорожньо-транспортних подій. Харків : Факт, 2002. 171 с.

Допоміжні:

6. Кушель В.П., Кашканов А.А., Кашканов В.А. Методика зменшення невизначеності в задачах автотехнічної експертизи ДТП при ідентифікації дальності видимості дорожніх об'єктів в темну пору доби : монографія. Вінниця : ВНТУ, 2010. 200 с.
7. Кашканов А.А., Ребедайло В.М., Кашканов В.А. Оцінка експлуатаційних гальмових властивостей автомобілів в умовах неточності вихідних даних : монографія. Вінниця : ВНТУ, 2010. 148 с.
8. Кашканов А.А. Концептуальні засади підвищення ефективності автотехнічної експертизи ДТП. *Вісник НТУ «ХПІ». Серія: Автомобіле- та тракторобудування*. 2015. № 8 (1117). С. 89–95.
9. Дубовой В. М. Ідентифікація та моделювання технологічних об'єктів і систем керування : навчальний посібник. Вінниця : ВНТУ, 2012. 308 с.

Закони, накази, постанови:

10. Про автомобільний транспорт : Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2344-14#Text> (дата звернення: 15.06.2021)
11. Про транзит вантажів : Закон України від 13.02.2020 р. N 1172-XIV
12. Про Положення про Державну інспекцію України з безпеки на наземному транспорті : Указ Президента України від 3 липня 2012 р. № 387/2011
13. Про організацію роботи з реалізації проектів "Міський громадський транспорт України", "Підвищення безпеки автомобільних доріг в містах України" та "Міський громадський транспорт України II" : Наказ Міністерства інфраструктури України від 9 вересня 2021 р. № 481

Інформаційні ресурси:

14. Міністерство інфраструктури. URL: <https://mtu.gov.ua/> (дата звернення: 15.06.2021)

15. Державна служба статистики України. Електронний ресурс розміщення в цифровому репозиторії. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 15.06.2021)

16. Законодавство України. URL: <http://www.rada.kiev.ua/> (дата звернення: 15.06.2021)

5 ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ

Політика навчальної дисципліни представлена в додатку до силабусу.

Витяг з додатку:

1. Політика щодо академічної доброчесності. Академічна доброчесність здобувачів освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Політика щодо академічної доброчесності регламентується Положенням про академічну доброчесність учасників освітнього процесу у Відокремленому структурному підрозділі Дніпровському фаховому коледжу інженерії та педагогіки Державного вищого навчального закладу «Український державний хіміко-технологічний університет»

(<https://college.udhtu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/07/pro-akademichnu-dobrochesnist.pdf>).

У разі порушення здобувачем освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

2. Політика щодо перескладання. Перескладання іспиту чи заліку відбувається із дозволу директора коледжу за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

(<https://college.udhtu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/02/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-proczesu.pdf>).

3. Політика щодо оскарження оцінювання. Якщо здобувач освіти не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку. Порядок повторного проходження здобувачами освіти контрольних заходів урегульовані Положенням про організацію освітнього процесу

(<https://college.udhtu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/polozhennya-20-pro-org.-osvit-pr.pdf>)

4. Відвідування занять. Відповідно до Положення про індивідуальний графік навчання студентів Відокремленого структурного підрозділу «Дніпровський фаховий коледж інженерії та педагогіки Державного вищого навчального закладу «Український державний хіміко-технологічний університет» допускається можливість вільного відвідування здобувачами освіти лекційних занять та самостійного опрацювання навчального матеріалу, передбаченого програмою відповідної навчальної дисципліни. Відвідування інших видів навчальних занять (крім консультацій) є обов'язковим для здобувачів освіти

(<https://college.udhtu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/02/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-proczesu.pdf>).

6. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Максимальна кількість балів протягом семестру становить 100. Семестровий контроль за дисципліну проводиться у формі семестрового екзамену.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Шкала оцінювання: ЄКТС			Шкала оцінювання: національна
	Оцінка ЄКТС	Пояснення	для заліку	Оцінка за національною чотири-бальною шкалою
90 – 100	A	ВІДМІННО – здобувач освіти володіє глибокими і дієвими знаннями навчального матеріалу, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях, виявляє неординарні творчі здібності в навчальній діяльності; вільно володіє науковими термінами, уміє знаходити джерела інформації, аналізувати їх та застосовувати у практичній діяльності або у науково-дослідній роботі; здатний за допомогою викладача підготувати виступ для студентської наукової конференції, визначити програму своєї пізнавальної діяльності.	зараховано	відмінно
82-89	B	ДУЖЕ ДОБРЕ – здобувач освіти володіє глибокими і міцними знаннями, здатний використовувати їх у нестандартних умовах, може робити аргументовані висновки, практично оцінювати окремі нові факти, явища, процеси. Вирішує творчі завдання, здатен сприймати іншу позицію, як альтернативу, знає суміжні дисципліни, в навчанні користується додатковими джерелами інформації. Відповідь його повна, логічна і обґрунтована.		добре
74-81	C	ДОБРЕ – здобувач освіти володіє достатньо повними знаннями, вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних умовах; розуміє основоположні теорії і факти, логічно висвітлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє аналізувати, робити висновки з технічних та економічних розрахунків, складати прості таблиці, схеми. Вміє працювати самостійно, підготувати реферат і захищати його положення. Відповідь його повна, логічна, але з деякими неточностями.		
64-73	D	ЗАДОВІЛЬНО – здобувач освіти розуміє суть дисципліни, виявляє розуміння основних положень навчального матеріалу; може поверхово аналізувати події, ситуації, робити певні висновки, самостійно відтворити більшу частину матеріалу. Відповідь може бути правильна, але недостатньо осмислена.		
60-63	E	ЗАДОВІЛЬНО (ДОСТАТНЬО) – здобувач освіти має початковий рівень знань, володіє необхідними уміньми та навичками для вирішення		задовільно

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Шкала оцінювання: ЄКТС			Шкала оцінювання: національна
	Оцінка ЄКТС	Пояснення	для заліку	Оцінка за національною чотири-бальною шкалою
		стандартних завдань; виявляє розуміння основних положень навчального матеріалу; здатний з помилками дати визначення понять та категорій, що вивчаються; може самостійно оволодівати частиною навчального матеріалу, але висновки робить нелогічні, непослідовні.		
35-59	FX	НЕЗАДОВІЛЬНО – з можливістю складання екзамену: здобувач освіти мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності; слабо орієнтується в поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі; робить спробу розповісти суть заданого, але відповідає лише за допомогою викладача на рівні "так" чи "ні"; однак може самостійно знайти в підручнику відповідь.	не зараховано з можливістю повторного складання	незадовільно
0-34	F	НЕЗАДОВІЛЬНО – з обов'язковим повторним курсом: здобувач освіти не володіє необхідними знаннями, вміннями, навичками та науковими термінами, демонструє низький рівень комунікативної культури.	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

Оцінювання результатів навчання здобувачів освіти за семестр здійснюється шляхом проведення поточного та підсумкового контролів.

Етап	Форма контролю	Процедура оцінювання знань, умінь, навичок і (або) досвіду діяльності, що характеризують етапи формування компетенції	Кількість балів
Семестр IV			
1	Лекції		33
2	Практичні роботи		12
<i>Поточний контроль</i>			
3	Звіт по практичним роботам. $ПК_{\text{пр}} = 3 \text{ пр.}^x$ $10 \text{ бал.} = 30 \text{ балів}$	Студент пише звіт при виконанні практичної роботи, в якій відображає виконання ним, відповідно до отриманим завданням, певних видів робіт, націлених на формування професійних умінь і навичок. Оцінюються досягнуті результати, проявлені знання, вміння і навички, а також відповідність звіту вимогам, що пред'являються.	30
4	Письмова робота, 1 модуль	Студент отримує завдання з висвітлення певних теоретичних питань або вирішення завдань. Робота виконується письмово і здається викладачеві. Оцінюються володіння матеріалом по темі роботи,	20

Етап	Форма контролю	Процедура оцінювання знань, умінь, навичок і (або) досвіду діяльності, що характеризують етапи формування компетенції	Кількість балів
	$ПК_{\text{мод}} = I_{\text{мод}} \cdot 20 \text{ бал.} = 20 \text{ балів}$	аналітичні здібності, володіння методами, вміння і навички, необхідні для виконання завдань.	
5	Додаткове опитування $ПК_{\text{дод}} = 5 \text{ балів}$	Контрольний захід проводиться під час залікового тижня. Студент отримує додаткове завдання з висвітлення певних теоретичних питань або вирішення завдань. Робота виконується письмово або усно. Оцінюються володіння матеріалом по дисципліні.	5
<i>Семестровий контроль</i>			
6	Залік	Враховуються робота здобувача вищої освіти на заняттях та результати поточного контролю 4-го семестру (загальна сума етапів п.1-п.5). Ці результати зараховуються як підсумок семестрового контролю та проводиться як контрольний захід під час залікового тижня.	100